

Appell från konferensen Active Citizenship in Europe

Active Citizenship in Europe är en unik europeisk konferens som genomförs den 29-30 september 2009 i Göteborg för folkbildningsorganisationer och andra ideella organisationer samt beslutsfattare på alla nivåer. Konferensens arrangörer är Folkbildningsförbundet – de nio svenska studieförbundens intresseorganisation, och EAEA, European Association for the Education of Adults.

Sammanfattning:

Konferensen uppmärksammar att folkbildning främjar aktivt medborgarskap i Europa. Folkbildningen stärker människors egenmakt och samhällsengagemang. Den är också en motor i civilsamhället.

Utmaning 1: Bara fyra av tio européer röstade i europavalet

Politiker har länge pratat om behovet av att öka medborgarnas engagemang för EU-frågorna. Men bara drygt fyra av tio européer la en valsedel i valurnan, trots att EU-politiken påverkar deras vardag.

Förslag 1: Satsa mer på folkbildning

I EU:s förslag till Lissabonfördrag uttalas intentionen att föra en öppen, tydlig och återkommande dialog med civilsamhället. Folkbildningen och övriga ideella organisationer är basen för ett starkt civilsamhälle. Tillsammans utgör de en infrastruktur för en väl fungerande demokrati. Folkbildningen är ett viktigt instrument för att främja diskussion och idédebatt om Europa. Om civilsamhället framgångsrikt ska kunna alstra europeiskt engagemang måste beslutsfattarna på EU-, nationell- och lokal nivå ta intryck av, och uppmärksamma, den demokratiska verksamhet som genomförs av civilsamhällets organisationer. Folkbildningen kan spela en avgörande roll för att främja aktivt medborgarskap, men det finns mycket litet politiskt och finansiellt stöd för detta arbete i EU. Därför föreslår vi en utvidgning av EU:s program för aktivt medborgarskap, med ökad tyngd på folkbildning. De delar som rör folkbildningen i EU:s program för livslångt lärande bör också utvidgas. Det europeiska ledarskapet måste gå från ord till handling.

Utmaning 2: Okunskap bäddar för extremism

Extremismen i Europa är på frammarsch. Främlingsfientliga och antidemokratiska grupper etablerar sig.

Förslag 2: Stöd medborgarnas Europa

Vi menar att européernas växande stöd för extremiska partier bottnar i okunskap och en känsla av maktlöshet. För att kunna bekämpa extremistiska idéer måste vi ha en väl fungerande demokrati. Det kräver kunniga medborgare med respekt för mänskliga rättigheter och med en global medvetenhet. Tyngdpunkten i EU:s nuvarande kompetenssatsningar ligger på det formella lärandet. Det är hög tid att balansera upp stödet till det icke-formella lärandet. I studiecirkeln får många människor kraft att ta sig vidare, exempelvis till det formella lärandet och till arbetsmarknaden. Folkbildningen erbjuder också individer med olika åsikter och bakgrund personlig utveckling och demokratiska mötesplatser.

Utmaning 3: Den ekonomiska krisen

Det ekonomiska läget i Europa är kärvt. De offentliga finanserna är alltmer ansträngda och arbetslösheten stiger, inte minst bland unga.

Förslag 3: Genomför ett europeiskt Kunskapslyft

Vi vill uppmana EU:s institutioner att genomföra ett europeiskt kunskapslyft, ett kunskapslyft som satsar på medborgarnas utbildning och lärande. Ett kunskapslyft skulle främja EU:s nyckelkompetenser för lärande, så som lära att lära, social och medborgerlig kompetens, kulturell medvetenhet, digital kompetens och entreprenörsanda. Det kommer att främja social delaktighet och fler kommer att komma in på arbetsmarknaden. Ett kunskapslyft skulle också förbereda Europa inför kommande utmaningar, så som den demografiska utvecklingen och klimatförändringarna. Folkbildningen har en central roll i att erbjuda människor kunskap om hållbar utveckling. Folkbildningssatsningar nu - trots och på grund av krisen – kommer att ge långsiktiga vinster. Folkbildningen når ut till människor och väcker och utvecklar deras samhällsengagemang. Detta är en tillgång och nödvändighet för Europa, dess medlemsländer och regioner.